

Освітні інструменти для формування екологічної свідомості спортсменів в межах Цілей сталого розвитку

¹Альона БОСЮК, ¹Кирило ЧКІРЯКІН, ¹Ірина КОСЕНКОВА

¹кафедра хімічної техніки та промислової екології, Навчально-науковий інститут механічної інженерії і транспорту, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», УКРАЇНА

Сучасні глобальні виклики, пов'язані зі зміною клімату, деградацією природних ресурсів та забрудненням довкілля, вимагають активної участі усіх секторів суспільства у досягненні Цілей сталого розвитку (ЦСР). В своїй роботі [1] автор наголошує, що ідея сталого розвитку є провідною парадигмою сучасного суспільного поступу, а освіта для сталого розвитку – ключовим чинником, що здатен забезпечити комплексну трансформацію суспільного життя в напрямі до сталого майбутнього. Спорт як соціально значуне явище має потужний потенціал впливу на свідомість широких верств населення, особливо молоді. Водночас спортивна діяльність пов'язана із використанням природних ресурсів, формуванням екологічного сліду, застосуванням матеріалів і технологій, що можуть бути як екологічно безпечними, так і потенційно шкідливими. У цьому контексті важливим завданням стає формування екологічної свідомості у спортсменів. Ефективна екопросвіта у галузі фізичної культури та спорту сприяє вихованню відповідального ставлення до довкілля, стимулює використання екологічно чистих матеріалів, раціональне поводження з ресурсами, а також підвищує загальну екологічну культуру спортивної спільноти. З метою визначення рівня екологічної свідомості майбутніх фахівців у сфері фізичної культури було проведено опитування серед 33 студентів спеціальності «Фізичне виховання». Опитування показало, що більшість респондентів усвідомлюють вплив спортивної діяльності на довкілля, виявляють зацікавленість у темі екологічної відповідальності у спорті та готовність змінювати власні звички задля збереження природних ресурсів. Отримані результати свідчать про доцільність включення екологічних аспектів до навчальних програм для формування сталого мислення у сфері фізичної культури та спорту. На питання: «Як ви думаєте, чи впливає спортивна діяльність на стан навколишнього середовища?» (рис.1.) – 75,8% вважають, що спорт має значний вплив на довкілля; 21,2% вважають, що вплив є, але незначний; лише 3% переконані, що впливу немає.

Як ви думаєте, чи впливає спортивна діяльність на стан навколишнього середовища?
33 відповіді

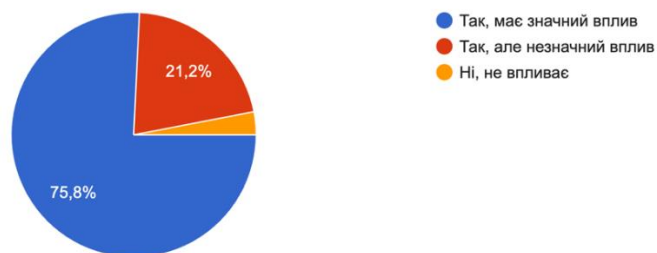

Рис. 1 . Результати опитування щодо впливу спортивної діяльності на довкілля

Таким чином, можна зробити висновок, що більшість опитаних усвідомлюють екологічний вплив спортивної діяльності, що створює підґрунтя для впровадження освітніх екологічних ініціатив.

Цікавим виявилось й те, що на запитання «Найбільш актуальні екологічні аспекти у спорті» студенти найчастіше обирали такі відповіді (рис. 2):

Рис. 2. Результати опитування щодо актуальних екологічних проблем у спорті

Майбутні вчителі фізичного виховання та спортсмени найбільше занепокоєні станом водних ресурсів, питанням утилізації відходів та матеріалами, з яких виготовлений спортивний інвентар. Це свідчить про їхнє розуміння ключових екологічних викликів, з якими стикається сучасний спорт, а також про готовність майбутніх фахівців фізичної культури діяти в напрямку збереження довкілля.

Проведене дослідження засвідчило наявність інтересу студентів спеціальності «Фізичне виховання» до екологічної тематики у спорті, а також їхню готовність до впровадження змін у власній практиці. Однак виявлено і певний брак знань про конкретні екологічні підходи та практики.

Отже, впровадження сучасних освітніх інструментів, таких як інтерактивні курси, треніни, екоініціативи, модулі з екологічної відповідальності в рамках навчальних програм – є необхідною умовою для підвищення екологічної грамотності майбутніх фахівців сфери фізичної культури.

Ключові слова: екологічна свідомість, сталий розвиток, екологічна освіта, екологічні ініціативи, фізичне виховання.

Література

1. Коренева І. М. Освіта для сталого розвитку: реалії України. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. : Педагогічні науки. 2018. Вип. 1. С. 17-25.

Адреса: вул. Кирпичова, 2, м. Харків, Україна
e-mail: Alona.Bosiuk@mit.khpi.edu.ua